

Състояние на икономиката на Мианмар

Информация от СТИВ – Хошимин

Мианмар е държава, богата на природни ресурси като плодородна обработваема земя, горско стопанство, минерали, сладководни и морски ресурси, скъпоценни камъни. През последните години страната се очерта и като износител на природен газ за съседните страни, с което увеличи приходите си.

През 2014 година икономиката на Мианмар постигна ръст от 5,5%. През 2013 година растежът на икономиката на страната беше 5,0%. Увеличението през миналата година беше подпомогнато от по-големите инвестиции в енергетиката, в добива на природен газ и петрол, и от увеличения износ на суровини. В структурата на формирането на брутния вътрешен продукт на страната през 2013 година услугите заемаха 41.8%, селското стопанство (включително животновъдство, риболов и горско стопанство) - 38.8% и промишлеността - 19,3%. През 2014 година услугите имаха дял от 43,6%, селското стопанство - 38,2%, а индустрията - 18.2%. Работната сила на Мианмар е все още в по-голяма степен заета в селското стопанство в сравнение със сектора на услугите и другите сектори, с което характеризира икономиката на Мианмар в момента.

Добивната промишленост, особено на нефт и газ, минерали и дървесина, продължава да бъдат най-продуктивният сектор на икономиката на Мианмар. Останалите отрасли (текстилна промишленост, селско стопанство, риболов, туризъм и строителство се очаква да се възползват от подобрения достъп до капитали и външни пазари, и се очаква да стават все по-важни за икономиката на страната.

Правителството на Мианмар продължава да поддържа добри икономически отношения със съседни страни като Китай и Тайланд, но има очаквания, значителното подобрене напоследък в бизнес и политическия климат да доведе усъвършенстване на икономическото управление, което е необходимо за привличане на сериозни и дългосрочни чужди инвестиции, особено от държави извън Азия. Правителството продължи своята програма за реформи през 2014 година, като се фокусира силно върху икономическата експанзия и привличането на чуждестранни инвестиции.

Обменният курс на мианмарския кият към щатския долар сега е 1150 кията за 1 щ.д., което представлява значително обезценяване на местната валута в Мианмар през последните три години след вдигането на санкциите. Факторите, които допринесоха за

това са относително силният ръст на вноса в страната и по-бавното увеличаване на износа. Прогнозите са за бъдещи изменения на валутния курс в посока обезценяване на местната валута, породени от ниските обеми на търговията и непредвидимите последици от продължаващите икономически и други реформи в Мианмар.

Икономическите перспективи пред Мианмар са свързани преди всичко с продължаване на програмата на правителството за реформи. Очаква се brutният вътрешен продукт да поддържа ръст от 5 - 6% годишно, подкрепян от продължаващите икономически реформи и осъществяването на големи проекти, финансирани от чуждестранни инвеститори. Няколко сектора на икономиката (енергетика, добив на петрол, строителство на инфраструктура) се очаква да бъдат с по-голям растеж, а в другите сектори да има по-забавено развитие. Бързият растеж в телекомуникационния сектор също се очаква да даде тласък на чуждите инвестиции. Два далекосъобщителни лиценза бяха дадени на компаниите „Ооредоо“ (Катар) и „Теленор“ (Норвегия) през 2013 година.

Във влезлия в сила през ноември 2012 година Закон за чуждестранните инвестиции в Мианмар са включени различни стимули за чуждестранните инвеститори и се очаква да бъдат привлечени чужди капитали, особено за инфраструктурни проекти. Планират се промени в законодателството в различни области, включително минно дело, банково дело и телекомуникации.

Добивът на природен газ и неговият износ се очаква да се увеличат рязко с разработването на нови газови находища и влизането в експлоатация на тръбопроводи към Китай и Тайланд.

Инфлацията в Мианмар се увеличава средно с 5,21% годишно от 2010 до 2015 година. През февруари т.г. достигна 7,45%. Ръстът на инфлацията в страната се дължи главно на повишаването на разходите за храна. Разширяването на местното кредитиране и нарастващото вътрешно търсене се очаква да продължи и възходящо ще окаже натиск върху разходите в Мианмар през следващите години.

На 13 юли 2013 година, президентът на Мианмар подписа закон за предоставяне на Централната банка на Мианмар по-голяма независимост от Министерството на финансите и това се очаква да подпомогне развитието на банковия сектор. Реструктурирането на Централната банка и контролирането на курса на местната валута са част от серия от икономически и политически реформи, които включват следното:

1. Разрешено беше на местните частни банки да създават смесени дружества с чуждестранни банки;

2. Разрешено беше на чуждестранни банки да регистрират в Мианмар дъщерни дружества със 100% тяхна собственост;

3. Разрешено беше на чуждестранните банки да разкриват банкови клонове.

В очакване на по-нататъшни банкови реформи, повече от 30 чуждестранни банки вече отвориха представителни офиси в Мианмар.

След приемането на Закона за търговията с ценни книжа се планира откриването в Мианмар на Фондова борса през 2015 година.

Китай е най-големият чуждестранен инвеститор в Мианмар, следван от Тайланд, Хонконг и Великобритания. Чуждестранните инвеститори в Мианмар се фокусират върху промишлени и минни проекти, добива на петрол и природен газ, производството на потребителски стоки и селското стопанство.

Чуждите инвеститори в Мианмар за 2014 година са показани в следната таблица:

	Държава	Инвестиции (в милиони щатски долари)	%
1	Китай	14,200	32.0
2	Тайланд	10,000	22.6
3	Хонг Конг	6,500	14.6
4	Англия	3,100	7.1
5	Република Корея	3,000	6.9
6	Сингапур	2,800	6.4
7	Малайзия	1,600	3.7
8	Виетнам	500	1.2
9	Франция	500	1.1
10	Япония	300	0.7
	Общо	42,500	96.3

Международните санкции, които бяха наложени на Мианмар през последните две десетилетия, се отразиха отрицателно на икономическото развитие на страната.

Предприетите през 2011 и 2012 година от държавното ръководство на Мианмар редица бързи промени и реформи, включително провеждането на 1 април 2011 година на избори, освобождаването на над 700 политически затворници, създаването на независима национална комисия по правата на човека, намаляване ограниченията върху медиите и гражданското общество, постигане на примирия с няколко основни етнически бунтовнически групи и либерализацията на части от икономиката на страната, получиха одобрението на международната общност и се предприеха действия за облекчаване на режима на санкции срещу страната в подкрепа на прехода към демокрация и нейното икономическо развитие.

Повечето санкции срещу Мианмар бяха, или отменени, или временно спрени от ЕС, САЩ, Австралия и Канада.

Текущото им състояние е обобщено в следната таблица:

Държава	Санкции	Предприети действия и актуално състояние
Европейски съюз	<p>-Забрана за внос на и инвестиции в дървен материал и въглища, някои метали и скъпоценни и полускъпоценни камъни.</p> <p>-Ограничения за износа на оборудване, използвано в индустрии, които са предмет на забрана за внос.</p> <p>-Забрана за предоставянето на определени услуги.</p> <p>-Замразяването на финансови средства и икономически ресурси на лица, участващи в политики, които възпрепятстват прехода Мианмар към демокрация.</p>	<p>-Премахването на всички ограничителни мерки по отношение на Мианмар беше одобрено от Съвета на външните министри на ЕС на 22 април 2013 г. и му бе дадена пълна правна сила с Регламент № 401/2013 от 10 май 2013 година.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изключения: Остават в сила оръжейното ембарго и ембаргото върху оборудване, което може да се използва за вътрешни репресии.

<p>САЩ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ограничения за предоставяне на финансови услуги. • Забрана за внос от Мианмар. • Забрана за нови инвестиции. • Забрана за двустранна и многостранна помощ. • Визови забрани за лица, свързани с политиките, които възпрепятстват прехода на Мианмар към демокрация. • Замразяване на средства и активи, принадлежащи на Държания съвет за мир и развитие и на неговите висши служители. 	<ul style="list-style-type: none"> • Спиране на 17 май 2012 г. на санкциите за блокиране на инвестициите и предоставяне на финансови услуги в Мианмар и за блокиране на предоставянето на услуги по сигурността и сделки с всяко предприятие или лице, които са включени в рамките на програмата на санкции на Мианмар. • Съществуващите наредби за санкции на Мианмар, администрирани от Агенцията за контрол на чуждестранни активи ще останат в сила до второ нареждане, но Министерството на финансите ще издаде общи лицензии на американски компании, с което ще им разреши да инвестират или да предоставят финансови услуги. • Изисквания за деклариране: Всяко лице или компания в САЩ, чиято съвкупна нова инвестиция в Мианмар надхвърля 500 000 щатски долара е длъжно да подаде доклад до Държавния департамент с подробна информация относно с инвестицията. • Изключения: оръжейното ембарго остава; американските компании все още ще бъдат ограничени от правене на бизнес с частни лица или компании, участващи в нарушаване на човешките права, списъкът на които постоянно се актуализира от американските власти. • Продължава забраната за внос на джейд, рубини и свързаните с тях продукти.
-------------------	--	--

Австралия	<ul style="list-style-type: none"> • Забрана за пътуване за членове на правителството. • Санкциите, насочени към финансовите трансакции. 	<ul style="list-style-type: none"> • През април 2012 година са облекчени санкциите и са нормализирани търговските връзки. • От 3 юли 2012 година са премахнати финансовите санкции и забраната за пътуване. • Изключения: оръжейното ембарго остава в сила.
Канада	<ul style="list-style-type: none"> • Икономически санкции, наложени през 2007 г. • Забрана за всички стоки, изнесени от Канада в Мианмар, с изключение на хуманитарни стоки. • Забрана за всички стоки, внесени в Канада. • Замразяване на активите в Канада на всички мианмарски граждани, свързани с военния режим. • Забрана за предоставяне на финансови услуги на и от Мианмар. 	<ul style="list-style-type: none"> • На 24 април 2012 година са премахнати санкциите. • Изключения: забраната за оръжейни сделки остава.
Япония	<ul style="list-style-type: none"> • Японското правителство не налага санкции срещу Мианмар. То поддържа търговски връзки с тази държава, но официалната помощ за развитие е спряна, с изключение хуманитарната помощ. • Японските компании са възпрени да инвестират в Мианмар през последните години, за да не се влошат отношенията на Япония със САЩ и ЕС. 	<ul style="list-style-type: none"> • Отписан е дълг на стойност 3,7 милиарда щатски долари. Възобновена е помощта за развитие от април 2012 година.

Като цяло, международната общност реагира положително на демократичните реформи, проведени от правителството на Мианмар, и предприе незабавни действия за облекчаване на икономическите и финансови санкции. Прогнозите са, че процесът на демократизация, политически и икономически реформи ще продължи. Въпреки това, предполага се, че пълна отмяна на санкциите от страна на САЩ и ЕС няма да има, преди страната да постигне напредък по въпроса за етническото противопоставяне, което предизвика напоследък потоци от бежанци към съседните страни.

Олег Маринов

Ръководител на СТИВ-Хошимин